HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

חוספניתא. סדקין שבפני המלט: **מוניי.** דגיס קטנים: (ג) **סיבורי.** הקזת דס מכתפיים: **שני נדס דג.** מס הקיא דס היוס לוכל דגיס למחר: **שני נדג דס.** לכל ביוס שלפני הקזה דגיס: **תגר"ש.** תלג גרגירים בגיס שחלים: **וכי מפנה.** מלן לחלכ לני בתר הקזה וכא ליפנות חוץ לעיר לא יפנה (ד) למזרחה של עיר: (ה) **משום דקניי ריח.** דבריס הללו והרוח מבישתן לעיר: **הכי גרסינן לא יפנה אלא למזרחה של עיר.** ברוח מזרחית אינה חזקה כלתגן בלא יתפוך (ג"ב דף מ.) היכן למזרח גורנו דמו ברחשו ברוח מערבית מביאה עליו ומסוכן הוא: **ליספומתא לגיכא.** לופני בשר שתחת הלב והוא טרפשת. ליפנה לתוריץ תוך שכנגד הלב שקורין ניבל"ץ ופעמים שנכפף לגד פניס ומעכב את הנשימה וחזו עיקר: **כמוגא כלוויש.** (ה) כעין כף לגרוף (ו): **וניניא.** מינט"ץ: **לגדנא.** עשב מר הוא וחזק מרוביע"ץ בלע. לענק (ו) מתרגמינן גידין: **ליתרי.** שלריע"ה: **אגדנא.** ליזוב: **לגיבא בחמרא.** א) לליקמומכא לגיבא ישתה ללו ניין: **לרוחא.** לשתפת שמתמת רוח ישתה ללו במים: **לרוחא.** חולי שאם יולדת ומלטנת על המשבר: **שלמה.** דומה תיבה זו לשכרא בשתי חותיות: **מלא חמש אלפעמים.** מלא יד: **מלא אלנע רבה ומלא אלנע וועבי.** שיכול לאחוז בזרת וגודל יחד: **רווח.** כלי קטן: **שרווזה.** מלא כף: **בי כוכבי.** תחת הכוכבים בחלר (ז) שלא בית: **ומי סיסין.** פוליו"ל יבש שורש במים ושותה: **והרס.** רחמה של בהמה: **ויוסרס הכבד.** טרפשת לכבדת שקורין לייבר"ש: **במרלה.** מירלויי"ר לרחת אם מסתפר יפה בחומות ושכר העובד כוכבים כיון דקיפד לחבי חשוב הוא ומתיירא להורגו: **נבזויהו.** שהוא מגדל לעבודת כוכבים שומט את ידו מקודם לכן שלשה אלפעמים לכל רוח כדלקמן כדי שלא יהא מתקנה: **בשבילי דנהדרנא.** חוץ לעיר: **לזוגא.** לחמור: **קועיך.** לולחך: **שבילי דנהדרנא.** שהם עובדים ושבים תדיר: **שפוה.** בחין לדין במסכת בילה (כח:): **שפחות.** בכתובות בלא"ף (סא:): **גומות.** בנדה בבא קימן (נב:). הני תלת שמעתא דרב מלכיו לחריניהו משמיה דרב חלב בר אהבה: **בלורית.** דהכא: **אפר מקלה.** דמכות פרק בתרא (כא.) לף יתן לחם אפר מקלה על גבי מכתו מפני שרגילת בכתופת קעקע. אפר מקלה אפר הכירה שקלוי ושרוף מאד ושחור וגלחה בכתופת קעקע: **וגניבה.** בבילקא (דף לה:): אמר רב מלכיה אמר רב חלב בר אהבה אמר רב מלכיו משמיה דרב חלב בר בילקא: **פיה בשומן חזיר: מפניהן ומפניהם.** לכך לחיתמר לחירושא דתמרי' ובריית' רב מלכיה ולכך לחיתמר שמעתא בלפי נפשייהו ולא לחירושא דתמרי' רב מלכיו: **מפני' מלכות.** היא לחותבינן מינה לחמורא ורב (ו) מלכיה שמו דומה לנקבה: **מלי ניירייהו.** בין רב פפא לרב תניא: **ליכא ניירייהו שפחות.** לחוקי רב תניא כרב מלכיה ומעיין אפר מקלה כרב מלכיו לכך תלת שפוד ואפר מקלה וגומות שמעתא ניהו ולא לחמרי' קיימא לכל שפחות אי"ר מלכיה הלכה כר"ש לחמר במסנתינו לחפי' הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בלמר (ו) בלורית לסכא לחירושא לחמרא שבשבילי דנהדרנא כיון דשכיחי רבים כרה"ר דמו: ועובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו: וכמה אמר רב מלכיה אמר רב אדא בר אהבה ישלשה אצבעות לכל רוח ורוח (ט) אמר רב חנינא בריה דרב איקא שפוד שפחות וגומות רב מלכיו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיה אמר רב פפא מתני' ומתניתא רב מלכיה שמעתתא רב מלכיו וסימנא מתניתא מלכתא מאי בינייהו איכא בינייהו שפחות: מתני'

לחספניתא וחילופא סבנתא חלא לסיבורי (ה) ומונייני לתעניתא וחילופא סבנתא תחלי וסיבורא סבנתא אישתא וסיבורא סבנתא כאיב עינא וסבורי סבנתא שני לדג דם שני לדם דג שלישי לו סבנתא ת"ר (ו) המקיז דם לא יאכל חגב"ש לא חלב ולא גבינה ולא בצלים ולא שחלים אם אכל אמר אביי נייתי רביעתא דחלא ורביעתא דחמרא ונערבבינהו בהדי הדדי ונישתי וכי מפנה לא מפנה אלא למזרחה של עיר משום דקשה ריחא א"ר יהושע בן לוי מעלין אונקלי בשבת מאי אונקלי אמר רבי אבא (ז)איסתומכא דליבא מאי אסותא מייתי כמונא ברוייא וניניא ואגדנא וציתרי (ז)ואבדתא לליבא בחמרא וסימנך [1] ויין ישמח לבב אנוש לרוחא במיא וסימנך [2] ורוח אלהים מרחפת על פני המים לכודא בשיכרא וסימנך [3] ובדה על שכמה רב אחא בריה דרבא שחיק להו לכולהו בהדי הדדי ושקיל ליה מלא חמש אצבעתיה ושתי ליה רב אשי שחיק כל חד וחד לחודיה ושקיל מלא אצבעיה רבתי ומלא אצבעיה זוטרתי אמר רב פפא אנא עבדי לכל הני ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא איתי כוזא חדתא ומלייה מיא ורמי ביה תרוודא דדובשא דתלי לה בי כוכבי ולמחר אישתי עבדי הכי ואיתסאי (ז)תנו רבנן ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתן רפואה ואלו הן כרוב ותרדין ומי סיסין יבישה (ט)וקיבת והרת ויותרת הכבד ויש אומרים אף דגים קטנים ולא עוד אלא שדגים קטנים מפרין ומרבין כל גופו של אדם עשרה דברים מחזירין את החולה לחליו וחליו קשה (ט) אלו הן א)האוכל בשר שור (ו)שומן בשר צלי בשר ציפרים וביצה צלויה ושחלים ותגלחת ומרחץ וגבינה וכבד וי"א אף אגוזים וי"א אף קשואין (ו)תנא דבי רבי ישמעאל למה נקרא שמן קשואין מפני שהן קשין לכל גופו של אדם בחרבות: ואין מסתפרין מהן בכל מקום: ת"ר (ו)בישראל המסתפר מעובד כוכבים רואה במראה ועובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו אמר מר ישראל המסתפר מעובד כוכבים רואה במראה היכי דמי אי ברשות הרבים ל"ל מראה ואי ברשות היחיד כי רואה מאי הוי לעולם ברה"י וכיון דאיכא מראה מתחזי כאדם חשוב רב חנא בר ביזנא הוה מסתפר מעובד כוכבים בשבילי דנהרדעא א"ל חנא חנא יאי קועיך לזוגא אמר תיתי לי דעברי אדר"מ ואדרבנן לא עבר אימר דאמור רבנן ברה"ר ברה"י מי אמור והוא סבר שבילי דנהרדעא כיון דשכיחי רבים כרה"ר דמו: (ו)ועובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו: וכמה אמר רב מלכיה אמר רב אדא בר אהבה (ז)שלשה אצבעות לכל רוח ורוח (ט)אמר רב חנינא בריה דרב איקא שפוד שפחות וגומות רב מלכיו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיה אמר רב פפא מתני' ומתניתא רב מלכיה שמעתתא רב מלכיו וסימנא מתניתא מלכתא מאי בינייהו איכא בינייהו שפחות: מתני'

שני לדג דם. והא לממרינן בנדרים (דף נד:) אין מקיזין לא על העופות ולא על הדגים היינו לחלתר:

(ט) **אבל** לא בינו לבינו. פי' במקום שאין רגילין בני אדם כ"כ כי היא לרב תנא בשבילי דנהרדעא אבל בימות לא

תורה אור השלם

1. וְיֵין יְשַׂמַּח לְבַב אֱנוֹשׁ
לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן
וְלֶחֶם לְבַב אֱנוֹשׁ יִסְעָד:
תהלים קד טו

2. וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ
וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם
וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל
פְּנֵי הַמָּיִם:
בראשית א ב

3. וַיְהִי הוּא טֶרֶם כִּלָּה
לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת
אֲשֶׁר יָלְדָה לִבְתוּאֵל בֶּן
מִלְכָּה אֵשֶׁת נָחוֹר אֲחִי
אַבְרָהָם וְכַדָּהּ עַל
שִׁכְמָהּ: בראשית כד טו

הגהות הב"ח

(ו) גמ' ומוניני לתעניתא. כ"ג וכן בסנהדרין סוף דף מ"ט: (ז) שם ואלו הן האוכל בשר שור בשר שמן בשר גלי וכו' וכבד. כ"ג בפרק הרואה דף מ גם קף תמיד כבד ומכניס במקומו תלג וע"ש: (ז) רש"י ד"ה סיבורי ל"ל קולס ד"ה מוניני: (ז) ד"ה וכי מפנה וכו' לם יפנה אלא למזרחה: (ז) ד"ה כמונא כרוייא כמון קף תגריף. כ"ג גרסה לכאן ד"ל ז"ל מפרש כרוייא מלשון דגורין שהוא מרגומו של ממרים ממרים ותרגום ירושלמי כרוין כרוין לכל הערוך גורס כרוייא ומסיים גרסה לפי גירסת זו שכרויא הוא מין עשב: (ו) ד"ה מתניתין מלכתא וכו' ור' מלכיא אמו: (ו) ד"ה מיכא ביניייהו וכו' בגמר וכן בגלוין: (ו) תוספות ד"ה המסתפר וכו' על שפיות דמיס ואי תימא של בית ר"ע: (ט) **בא"ד** ללל"כ רואה במראה ואפילו:

רבינו חננאל

מי שהקיז דם חסא בחורמין מועיל לו ומי דגים קטנים לישוב בתענית דמחזקן הגוף וחילופא סבנה מי שהקיז דם ויאכל שחליים סבנה. וכן מי שיש בו אישתא צמירתא פי' אש של עצמות והקיז דם סבנה וכן מי שיש בו כאב עין והקיז דם סבנה כשהקיז דם יאכל ביום השני דג וכן מי שאכל היום דג יקיז דם למחר ריבדא דכוסילתא ריבדא הן השדרות ששורט הגרע בצוארו של אדם ומוצץ הדם בכוסילתא שם אותו הכלי שמוצץ שמו כוסילתא: **ת"ר** המקיז דם לא יאכל חלב ולא גבינה ולא ביצים ולא שחלים ואם אכל אמר אביי נייתי רביעתא דחמרא כו'. א"ר יהושע בן לוי מעלין אונקלי בשבת מאי אונקלי א"ר אבהו אסטומכא דליבא פי' אסטומכא בלשון ערבי אלמעדה: ת"ר ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתן רפואה. ואלו הן כרוב ותרדין ומי סיסין יבש וקיבה והרת ויותרת הכבד ר"א אף דגים קטנים שמפרין ומרבין זרע ומברין כל גופו של אדם: **ת"ר** עשרה דברים מחזירין את החולה לחליו וחליו קשה האוכל בשר שור בשר שמן בשר צלי צפורים ביצה צלויה שחלים תגלחת מרחץ וכבד וגבינה וי"א אף אגוזים וקשואין: **מתני'** ואין מסתפרין מן העובד כוכבים בכל מקום דברי ר"מ וחכ"א ברה"ר מותר ת"ר ישראל המסתפר מן העובד כוכבים ברה"י רואה במראה ואינו חוששמ"ט כיון דרואה במראה כמדומה העובד כוכבים שהוא אדם חשוב ומתיירא ליגע בו. פי' (ו) קועך ועובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו ומתי חיטו לפרוטי שיעוריה וכן גבינה דקתני מתני' לחו דברים המסורים בו' ממרינן מפני מה לסרו גזיות העובדי כוכבי ופי' רב מלכיה. (ו) והא דנקיט תלמודא מיכא בינייהו שפחות ולא נקט שפחות ואפר מקלה מתילתיה דרב מלכיה לחתנח ניה רב פפא סימן נקט: מתני'